

KRONIKK & DEBATT

KRONIKK:

E-post:
kronikk@klassekampen.no
Maks 6000 teikn inkludert
mellomrom. Legg ved
portrettfoto.

DEBATT:

E-post:
debatt@klassekampen.no
Innlegg over 3000 teikn kan
bli korta ned. Legg ved
portrettfoto.

Tollef Mjaugedal
tollefm@klassekampen.no
Kronikk- og debattredaktør.

Eivind Trædal
eivindt@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Klassekampen honorerer normalt ikkje innsendt stoff. Innsendaren si e-postadresse blir trykt med mindre innsendaren reserverer seg mot dette. For Klassekampen sine generelle vilkår for publisering, sjå www.klassekampen.no/KK/index.php/news/home/generelle_vilkar

DEBATT ▶

Marthe Gerhardsens forsvar for krigen i Afghanistan følger Natos PR-strategi.

En krig for kvinner?

Victor Lund Shammas

KRONIKK

For noen uker siden brakte Aftenposten oss bilder fra en video som viste to afghanske tenåringsjenter bli pisket for å ha rømt fra sine ektemenn. Marte Gerhardsen, leder av bistandsorganisasjonen Care og tidligere ansatt i Utenriksdepartementet, var raskt på pletten. Hun mente videoen «beviste» at fortsatt norsk krigsdeltakelse i Afghanistan var en nødvendighet. «Vi har ikke noe valg», sa hun til Aftenposten, fordi «vi kan ikke si at vi har oppnådd det vi skulle i Afghanistan hvis småjenter blir pisket fordi de rømmer fra voldelige og brutale ektemenn.»

Utifra denne logikken burde vi gå til militært angrep mot hus hvor konebankere holder til.

Gerhardsens utsagn stemmer forbløffende godt overens med et CIA-notat om «mulige PR-strategier for å styrke offentlig støtte» for Afghanistan-krigen i Europa, som i mars i år ble lekket til nettsiden WikiLeaks. Etter at den nederlandske koalisjonsregjeringen tidligere i år kollapset over uenigheter om fortsatt krigsdeltakelse, fryktet nemlig det amerikanske etterretningsvesenet at resten av den skjøre, europeiske alliansen skulle falle sammen under lignende omstendigheter. En av de viktigste PR-strategiene som CIA anbefalte var å snakke om kvinner: «Afghanske kvinner kan tjene som de ideelle sendebud for å menneskeliggjøre Isafs rolle i kampen mot Taliban på grunn av kvinners evne til å snakke personlig og troverdig om sine erfaringer under Taliban,» står det i notatet.

Vel, la oss så snakke om afghanske kvinner, la oss snakke om sivilbefolkningen.

La oss snakke om tenåringsjenter og de to gravide kvinnene som ble skutt og drept 12. februar i år av amerikanske spesialstyrker. Det var tegn på at amerikanerne i ettertid hadde forsøkt å dekke over hendelsen, bl.a. ved å

fjerne kuler fra veggen i huset hvor kvinnene ble funnet drept, men dette ble senere benektet av myndighetene, ifølge New York Times.

La oss snakke om de 47 bryllupsgjestene (inkludert bruden) som ble drept av amerikanske bomber 6. juli 2008. La oss snakke om fire kvinner og ett barn som ble skutt og drept av amerikanske styrker 7. august 2008. La oss snakke om de tretti kvinnene og barna som ble drept i et amerikansk bombe-tokt 3. november 2008.

La oss snakke om de 140 afghanske sivile som ble drept i et amerikansk bomberaid i mai 2009, ifølge nyhetsbyrået Reuters. 93 av de drepte var barn, den yngste bare åtte dager gammel. Hvor mange jenter som var blant

mellom alt fra 3000 til 20.000 døde fra 2001 frem til i dag. Usikkerheten i tallene er en påminnelse om at vi egentlig «ikke vil vite», for tallene på «våre egne» døde stadfestes med stor presisjon og nøyaktighet.

Har det vært verdt det? Afghanistan i dag er ikke noe særlig bedre stilt enn det var i 2001, ut ifra alle objektive kriterier - noe videoen fra Aftenposten var et godt eksempel på. Selv etter tusenvis av tapte liv og milliarder av kroner går det dårligere, ikke bedre i Afghanistan. Norge har i tillegg gjort seg til venns med en skurk og en banditt, Hamid Karzai, og et løst koppel av krigsherrer, en gjeng som etter sigende ikke er stort bedre til å behandle kvinner som frie,

LIDER STADIG: Det var ikke Taliban alene som forhindret kvinners rettigheter, men en mer allmenn afghansk samfunnsstruktur, skriver Victor Lund Shammas.

FOTO: SCANPIX/AFP

altså den brokete forsamlingen av krigsherrer, som har vist seg å være vel så villige til å styre etter rigid islamsk lov som Taliban.

Dette underbygges av Human Rights Watch sin konklusjon: «Åtte år etter at Taliban falt, lider kvinner og jenter under høye voldsnivåer, mye diskriminering og mangelfull tilgang til rettferdighet og utdanning,» i en rapport fra desember 2009. Det var ikke Taliban alene som forhindret kvinners rettigheter, men en mer allmenn afghansk samfunnsstruktur.

Det er på tide å erkjenne at ting ikke kommer til å bli bedre i Afghanistan på lang tid, at demokrati ikke er noe som kommer «ridende på ryggen av en stridsvogn eller et B-52 bombe-fly», som Amr Moussa, generalsekretær i Den arabiske liga, sa for noen år tilbake. Det er snarere noe som må skje innenfra, gjennom en gradvis økonomisk forbedring og en folkelig prosess - slik vestlige demokratisers historie vitner om. Taliban er ikke en minoritet med gærninger, de opplever stor og økende støtte fra befolkningen. De blir bare sterkere og flere, ifølge en rapport skrevet for UNHCR.

Hvordan i all verden skal man bygge demokrati i et land med 40-60 prosent arbeidsledighet? Jeg tror ikke det er de liberale og humanistiske verdiene som vil stått sterkest i hevd om vi kunne skilte med tilsvarende økonomisk kollaps her til lands. Dette er en simpel kjengjering. Det at vi har blitt lurt til å tro at demokrati skulle være mulig, sier noe om den enormt servile holdningen til store lag av den norske intelligentsiaen.

Istedenfor nye F-35 Lightning II-jagerfly trenger vi en mer prinsipiell debatt om Afghanistan. Slik det er stilt nå vil Norge trekke seg ut av Afghanistan kun hvis Regjeringen får et klarsignal fra USA, eller antallet norske soldater stiger over den offentlige opinionens smertegrense. Begge to er dårlige grunner for å avslutte en krig. I mellomtiden får vi tåle at også deler av bistandsmiljøet utfyller en svært underdanig posisjon i samfunnsdebatten.

Victor Lund Shammas,
sosiologistudent ved Universitetet i Oslo

victor.shammas@gmail.com

«De to gravide kvinnene ble skutt og drept av amerikanske spesialstyrker»

dem vites ikke sikkert. La oss snakke om storoffensiven Operation Moshtarak sør i Afghanistan i februar som tok livet av 63 sivile (12 barn), og såret 70 sivile (30 barn), ifølge Afghanistan Independent Human Rights Commission, de fleste av koalisjonsvåpen.

Rundt 5 500 sivile har blitt drept som et direkte resultat av koalisjonsstyrkenes invasjon av Afghanistan, ifølge de mest konservative mål. Mål på «indirekte dødsfall» fra amerikanskledede operasjoner er vanskelig å stadfeste, og her varierer tallene

selvstendige vesener enn det Taliban var. Korrupsjon i hundremillionerdollars-klassen er ikke et uvanlig fenomen i Karzais Afghanistan, ifølge den undersøkende journalisten Pratap Chatterjee.

Malalai Joya, utestengt (for sine harde ord mot mannsstyret) kvinnelig parlamentsmedlem, hadde dette å si om situasjonen i 2008: «Etter seks år i styre har denne regjeringen vist seg å være like dårlig som Taliban - faktisk er den lite annet enn en blåkopie av Taliban.» Hun har hevdet at landet «blir styrt av en mafia»,